

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapport 2004:25

Kommunernas insatser för personer
med psykiska funktionshinder

i Åmåls kommun

**Kommunernas insatser för personer
med psykiska funktionshinder**
i Åmåls kommun

Rapport 2004:25
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Rose Gustavsson

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enhet: Socialenheten
Adress: 403 40 Göteborg
Telefon: 031 - 60 50 00
Fax: 031 - 60 51 41
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens bedömningar i sammanfattning

Länsstyrelsens kommentarer i sammanfattning

1. **Bakgrund**
2. **Tillsynens inriktning och syfte**
3. **Vad har granskats och hur?**
 - 3.1 Valda granskningsområden
 - 3.2 Metod
4. **Hur ska rapporten läsas?**
5. **Beskrivning av kommunen**

- DEL A Länsstyrelsens granskning av kommunens planering och uppbyggnad av verksamheter och insatser
6. **Vård- och omsorgsnämndens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder**
7. **Vård- och omsorgsnämndens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder**
 - 7.1 Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå
8. **Vård- och omsorgsnämndens utbud av verksamheter och insatser**
 - 8.1 Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen?
 - 8.2 Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning
 - 8.3 Sammanfattande bedömning

- DEL B Länsstyrelsens granskning av den enskildes rättssäkerhet handläggningsprocessen
9. **Rättssäkerheten i handläggningsprocessen**
 - 9.1 Handläggning av ansökan om insatser kring boendet
 - 9.2 Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättning

- DEL C Länsstyrelsens granskning av vård- och omsorgsnämndens inriktning mot brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet
10. **Vård- och omsorgsnämndens kontakt med brukar- och anhörigorganisationer**

- 10.1 Information till brukar- och anhörigorganisationer
- 11. Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet**
 - 11.1 Den enskildes självbestämmande i stödprocessen

- DEL D Länsstyrelsens granskning av vård- och omsorgsnämndens samverkan med andra berörda organisationer/myndigheter

- 12. Vård- och omsorgsnämndens inriktning mot samverkan och samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter**
 - 12.1 Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå
 - 12.2 Samarbete kring enskilda individer

- DEL E Länsstyrelsens granskning av kommunens kvalitetsarbete och personalens kompetensutveckling

- 13. Vård- och omsorgsnämndens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling**
 - 13.1 Kvalitetssystem för kommunens sociala verksamhet

- 14. Personalens kompetensutveckling**
 - 14.1 Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå
 - 14.2 Handläggarnas möjlighet till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningar i sammanfattning

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser genomför under åren 2001 till 2004 ett nationellt projekt för att granska kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Ett fyrtiotal kommuner i landet har granskats utifrån en helhetsorienterad ansats. Åmåls och Vänersborgs kommuner samt stadsdelsnämnderna Linnéstaden och Lundby i Göteborgs kommun har valts ut i Västra Götalands län. Tillsynen har genomförts under 2002 och omfattar kommunens övergripande planering av verksamheten för målgruppen och arbetet kring enskilda individer. Det nationella tillsynsprojektet syftar också till att utveckla tillsynens metoder och bedömningsgrunder. Därför har ett antal bedömningsgrunder formulerats för att ge kommunerna möjlighet till ökad insyn i tillsynens bedömningar. Dessa redovisas i rapporten tillsammans med länsstyrelsens bedömning av kommunens verksamhet på olika områden.

Enligt Socialtjänstlagen, SoL, skall socialnämnden verka för att människor med psykiska funktionshinder som möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Den tillsyn som har genomförts utgår från psykiskt funktionshindrades behov av ett fungerande boende och meningsfull sysselsättning samt behovet av vård och stöd för den psykiska och fysiska hälsa. Det innebär att även samordningen av insatser har granskats. Tillsynen inkluderar vidare kommunens hälso- och sjukvård om än i begränsad omfattning. För granskningen av kommunens hälso- och sjukvård ansvarar Socialstyrelsens tillsynsavdelning. Resultatet från denna del av tillsynen redovisas i en delrapport som biläggs huvudrapporten.

Länsstyrelsens rapport och beslut delges vård- och omsorgsnämnden samt kommunstyrelsen i Åmål.

Länsstyrelsen bedömer att Åmåls kommun uppfyller kraven

- på politiska mål för verksamheten för personer med psykiska funktionshinder,
- på en verksamhetsplan för kommunens insatser till personer med psykiska funktionshinder,
- på variation i tillgången till alternativa insatser för sysselsättning,
- på rättssäkerhet i ansökan, utredning, beslut och handläggningstid när det gäller frågan om insatser kring boendet för tio av de elva personer med psykiska funktionshinder som har någon form av boendestöd vars akter Länsstyrelsen granskat,
- på rättssäkerhet i verkställighet av fattade beslut beträffande insatser kring boendet för samtliga av de elva personer med psykiska funktionshinder som har någon form av boendestöd vars akter Länsstyrelsen granskat,
- på individens delaktighet i planeringen av stödprocessen för åtta av de nio personer för vilka Länsstyrelsen har kunnat göra en bedömning,

- på individens delaktighet i samarbetet med andra aktörer för de fem personer för vilka Länsstyrelsen har kunnat göra en bedömning,
- på gemensamma mål för samverkan med psykiatri samt gemensamma riktlinjer med psykiatri vad gäller utskrivning från psykiatrisk heldygnsvård och gemensamma riktlinjer för en samordnad planering för enskilda individer,
- på att känna till individens centrala vård- och stödkontakter för samtliga personer med psykiska funktionshinder vars akter Länsstyrelsen har granskat,
- på samarbete med individens centrala vård- och stödkontakter för de personer där samverkan behövs.

Länsstyrelsen bedömer att Åmåls kommun *inte* uppfyller kraven

- på informationsinsatser om socialtjänstens stöd till personer med psykiska funktionshinder,
- på ett dokumenterat kvalitetssystem,
- på att ha en plan för kompetensutveckling av personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder,
- på att handläggare som arbetar med personer med psykiska funktionshinder erbjuds handledning och vägledning.

Länsstyrelsens kommentarer i sammanfattning

Det praktiska arbetet till stöd för personer med psykiska funktionshinder fungerar enligt Länsstyrelsens bedömning i huvudsak bra i Åmåls kommun. De förbättringsområden som Länsstyrelsen noterat rör information om socialtjänstens insatser till personer med psykiska funktionshinder, avsaknad av kvalitetssystem och kompetensutvecklingsplan för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder. Vid tidpunkten för enkäten efterlyste handläggarna handledning och vägledning beträffande målgruppen.

Rapporten har sakgranskats av ansvarig chef för insatser till personer med psykiska funktionshinder. Hon beskriver bland annat att en utbildning för boendestödare nu planeras i Åmåls kommun i samarbete med GSI, Göteborgs Socialpsykiatriska Institut. Vidare sorterade biståndsbedömningen beträffande personer med psykiska funktionshinder tidigare under äldreomsorgen. En förändring har genomförts som innebär att biståndsbedömning i dessa ärenden nu utförs av socialsekreterare. Hela kommunpsykiatrien ingår numera i Individ- och Familjeomsorgen, IFO.

Enligt 5 kap.7 § SoL skall socialnämnden medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning. Kommunerna i landet skiljer sig åt vad gäller biståndsbedömning av den enskildes behov av sysselsättning och i Åmåls kommun biståndsbedöms inte sysselsättning. Länsstyrelsen tar inte ställning till frågan om sysselsättning generellt ska biståndsbedömas eller ej. Länsstyrelsen anser dock att det finns behov av fortsatta diskussioner på nationell nivå. Länsstyrelsen vill dock understryka att den enskilde alltid har rätten att ansöka om bistånd och att en sådan ansökan ska utredas och prövas i sedvanlig ordning.

1. Bakgrund

Psykiatrireformen trädde i kraft 1995 (Regeringens proposition 1993/94:218). Reformen syftade till att förbättra psykiskt funktionshindrades livssituation och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. Kommunernas ansvar för att planera och samordna de insatser som psykiskt funktionshindrade behöver förtydligades. Likaså kommunernas ansvar för att utveckla boendeformer och verksamheter för sysselsättning. Av utvärderingen av psykiatrireformen (Socialstyrelsen 1999:1) framgår att psykiskt funktionshindrade personers livssituation har börjat uppmärksammas allt mer i kommunerna. På flera områden har dock reformen ännu inte fått avsedda effekter och implementeringen av reformen har kommit olika långt i landet.

Personer med psykiska funktionshinder tillhör en grupp som många gånger inte själva söker det stöd och den service de behöver och har rätt till. Det innebär ett särskilt ansvar för tillsynsmyndigheterna att följa hur kommunerna lyckas uppmärksamma gruppens behov och erbjuda adekvata insatser. Socialstyrelsen och länsstyrelserna genomför under åren 2001 till 2004 ett gemensamt nationellt projekt för att granska om personer med psykiska funktionshinder får det stöd av socialtjänsten de har rätt till. En granskning av samtliga kommuners övergripande planering av sin verksamhet för målgruppen har genomförts under 2002 och 2003. I ett fyrtiotal kommuner har även en fördjupad granskning av den praktiska verksamheten genomförts. Åmål är en av de kommuner som är föremål för en viss fördjupad granskning av kommunens hela verksamhet.

2. Tillsynens inriktning och syfte

Enligt Socialtjänstlagen skall socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra (5 kap.7 § SoL). Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Enligt denna lag skall kommunens verksamhet främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra (5 § LSS). De medel kommunen skall använda för att nå dessa mål anges endast undantagsvis. Det innebär att enskilda kommuner har stor handlingsfrihet att utforma sin verksamhet för målgruppen utifrån lokala förutsättningar. Samtidigt måste insatsernas kvalitet och innehåll på ett tydligt sätt relateras till de övergripande målen för att personer med psykiska funktionshinder skall få möjlighet till ökad delaktighet i samhällslivet. Ur ett tillsynsperspektiv är därför kvalitet och innehåll i verksamheten av stor betydelse. Likaså den enskildes rättssäkerhet och principen om lika möjligheter till stöd och service.

I ett antal av de kommuner som är föremål för fördjupad granskning har den genomförda tillsynen har en bred och helhetsorienterad ansats. Det motiveras dels av att personer med psykiska funktionshinder har svårigheter på flera livsområden, dels av den mångfald av verksamheter och tjänster enskilda kommuner bygger upp. Tillsynen utgår från målgruppens behov av socialtjänstens insatser på några centrala områden. Det gäller ett fungerande boende, meningsfull sysselsättning, vård och stöd för sin hälsa samt behovet av samordnade insatser från kommun och landsting. Tillsynen omfattar vidare kommunens verksamhet på flera nivåer; hur kommunen planerar verksamheten på ledningsnivå och hur arbetet ser ut kring enskilda individer samt kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning. Även kommunens hälso- och sjukvård ingår, om än i begränsad omfattning, i denna tillsyn. En helhetsorienterad tillsyn förväntas leda till att brister på flera områden av kommunens verksamhet blir uppmärksammade vid samma tillfälle och därmed åtgärdade i sin helhet. I Åmåls kommun är tillsynen begränsad till granskning på planeringsnivå och individnivå medan granskning av verksamheter för boende och sysselsättning inte ingår i denna tillsyn.

Projektets avsikt är även att utveckla och förbättra tillsynens metoder för att öka förutsägbarheten och tydligheten i tillsynens bedömningar. Därmed får enskilda kommuner en ökad insyn i länsstyrelsernas arbetsätt och bedömningar. Möjligheten att jämföra tillsynens resultat mellan olika kommuner ökar också. Inom ramen för tillsynsprojektet har mer specifika krav på kommunens verksamhet formulerats. Kraven grundas på lagstiftningen och psykiatrireformens intentioner men också på den samlade kunskap som finns från olika utvärderingar.

Granskningen av Åmåls kommun är således en del av tillsynsmyndigheternas landsomfattande tillsyn över kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Det innebär att resultatet av tillsynen i Åmåls kommun också kommer att ingå i en sammanställning av tillsynens resultat på nationell nivå.

3. Vad har granskats och hur?

Ett antal granskningsområden har valts med utgångspunkt i kommunernas ansvar för personer med psykiska funktionshinder. Tillsynen omfattar två delundersökningar:

1. granskning av kommunernas planering och uppbyggnad av verksamheter,
2. granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer.

3.1 Valda granskningsområden

Kommunens ansvar att nå de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser

Enligt Socialtjänstlagen skall socialnämnden göra sig förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden (5 kap. 8 § SoL). En central uppgift för kommunen är således att finna de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser och erbjuda dem kommunens stöd. Denna uppgift är särskilt viktig med tanke på att målgruppen många gånger själva inte söker den hjälp de behöver.

Kommunens ansvar för att planera sin verksamhet och bygga upp verksamhet och insatser för personer med psykiska funktionshinder

Enligt Socialtjänstlagen har kommunen en skyldighet att planera sin verksamhet för människor med psykiska funktionshinder (5 kap. 8 § SoL). En sådan planering är nödvändig för att målgruppen skall uppmärksammas och för att nödvändiga resurser skall avsättas. Planeringen bör utgå från kunskap om målgruppens behov och förutsättningar och ha en hög grad av konkretion till vägledning för chefernas planering av olika typer av verksamheter. En planering av kommunens olika verksamheter är också nödvändig för att dessa skall kunna följas upp och anpassas efter nya behov och förutsättningar.

Socialnämnden skall vidare medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som behöver ett sådant boende. (5 kap. 7 § SoL). Personer med psykiska funktionshinder har mer eller mindre omfattande funktionshinder och varierande behov av stöd till ett fungerande boende, lämplig sysselsättning eller andra centrala insatser. Det stöd som byggs upp av kommunen skall både täcka målgruppens behov och vara tillräckligt varierat för att var och en skall få ett individanpassat stöd.

Kommunens ansvar för att kommunens stöd till den enskilde är behovsstyrt och rättssäkert handlagt

För att stödet till enskilda individer skall leda till ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra, bör stödet utformas utifrån en helhetssyn på den enskildes behovssituation där sociala, fysiska, medicinska och psykiska behov beaktas. En individuell plan bör upprättas. En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser bör genomföras regelbundet och vid behov omprövas (SOSFS 1998:8 (S)). Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras (11 kap. 5 § SoL).

Kommunens ansvar för kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning

Kommunen ansvarar för att medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning och får bo på ett sådant sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Det innebär att de verksamheter kommunen bygger upp skall ha en sådan kvalitet och ett sådant innehåll att de befrämjar de psykiskt funktionshindrades möjligheter till ökat deltagande i samhällets gemenskap. Verksamheterna bör därför ha en motiverande och rehabiliterande inriktning. Innehållet i kommunens verksamheter bör utformas utifrån kunskapen om målgruppens särskilda svårigheter. Insatserna inom ramen för verksamheten skall vidare individanpassas och skraddarsys efter var och ens behov och förutsättningar. Det är också viktigt att enskilda har tillgång till en särskild kontaktperson i verksamheten.

Kommunens ansvar för att ha system för att fortlöpande säkra och utveckla kvaliteten i den sociala verksamheten såväl som i verksamheten för hälso- och sjukvård

För att kvaliteten ska kunna säkras och fortlöpande utvecklas är det viktigt att kommunen har ett system för planering, utförande, uppföljning och utveckling av kvaliteten i såväl verksamheten i stort som i verksamheter för boende och sysselsättning (SOSFS 1998:8 (S), SOSFS:24 (M)).

Kommunernas ansvar för att det finns personal med adekvat kompetens och personlig lämplighet i arbetet med personer med psykiska funktionshinder

För utförande av socialnämndens uppgifter skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet (3 kap. 3 § SoL). Personalens kompetens i arbetet med personer med psykiska funktionshinder är viktig för att dessa skall få de insatser de behöver och har rätt till. Personalens kompetensutveckling skall därför uppmärksammas såväl på övergripande ledningsnivå som på enhetsnivå.

Kommunens ansvar att samverka med både brukar- och anhörigorganisationer och personalens ansvar att samarbeta med enskilda brukare

Psykiatrireformen lyfter fram betydelsen av socialnämndens samverkan med brukar- och anhörigorganisationer. Det kan gälla såväl i nämndens uppsökande verksamhet som när kommunen planerar sina insatser för målgruppen (3 kap. 4 § SoL, 5 kap. 8 § SoL). På den individuella nivån skall socialnämndens insatser utformas och genomföras tillsammans med den enskilde (3 kap. 5 § SoL).

Kommunens ansvar att samverka med psykiatrin och andra berörda myndigheter

Flera välfärdsaktörer har ett gemensamt ansvar för att personer med psykiska funktionshinder får ett samordnat stöd från samhället. Kommunerna har dock ett särskilt ansvar för att uppmärksamma behovet av samordnade insatser. För att detta skall vara möjligt krävs en samordning av resurser och regelverk och myndigheter på ledningsnivå och ett samarbete mellan personal från olika enheter /organisationer. Båda nivåerna är ömsesidigt beroende av varandra. En samordning på ledningsnivå är ingen garanti för att ett samarbete verkligen kommer igång på den operativa nivån. Likaså är ett samarbete mellan olika personalgrupper inte en garanti för ett hållbart samarbete över tid. Ett välutvecklat samarbete på personell nivå riskerar att försvinna om inte samarbetet är legitimerat av ledningen för respektive organisation eller myndighet. Gemensamma mål, riktlinjer och former är en förutsättning för att samarbetet ska överleva på lång sikt (5 kap. 8 § SoL, 3 kap. 4 och 5 §§ SoL).

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar

Enligt hälso- och sjukvårdslagen skall det finnas en verksamhetschef som ansvarar för kommunens hälso- och sjukvård (29 § HSL). Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer skall det även finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska (24 § HSL). För att säkerheten i vården skall kunna säkerställas skall kommunen ha rutiner för sin läkemedelshantering (SOSFS 2000:17).

3.2 Metod – två delundersökningar

Granskning av kommunens planering av sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder

En enkät skickades till vård- och omsorgsnämnden i Åmåls kommun i maj 2002. Samma enkät har skickats till landets samtliga kommuner. Enkäten har besvarats av verksamhetschefen för IFO. Kommunen ombads att bifoga aktuella dokument till ett antal frågor. Det gällde politiska mål, verksamhetsplan, skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från slutna psykiatrisk vård samt samordnad och individuell plan, gemensamma mål/policy för samverkan och plan för kompetensutveckling.

Åmåls kommun bifogade idéprogram för att förbättra livsvillkoren för psykiskt funktionshindrade, lokalt handlingsprogram, samverkan avseende psykiatri i Dalsland samt anvisningar för läkemedelshantering. Svaren har sedan sänts till Socialstyrelsen som databearbetat svaren för landets samtliga kommuner. Ett antal bedömningsvariabler har konstruerats som baseras på en kombination av olika svarsalternativ.

Urval av kommuner för en fördjupad granskning

Den fördjupade tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder har genomförts i ett urval av landets kommuner. Urvalet av kommuner skapar förutsättningar att på nationell nivå belysa frågan om psykiskt funktionshindrades tillgång till ett tillräckligt och anpassat stöd sju år efter psykiatrireformen.

Granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer

Granskningen fokuseras på handläggarnas dokumentation av socialtjänstens insatser samt deras bedömning av enskildas behov, deras planering och uppföljning av insatser. Om insatserna eller stödet är tillräckligt och individanpassat ingår också i denna granskning. Däremot granskas inte arbetet med enskilda individer i utförarledet.

Urval av individer

Kommunen ombads att upprätta en lista på ett antal psykiskt funktionshindrade som har stöd från socialtjänsten. Ett slumpmässigt urval på 15 individer har sedan dragits av Länsstyrelsen.

Metod för datainsamling

Information kring utvalda individer har insamlats från flera källor i syfte att få ett tillförlitligare underlag för Länsstyrelsens bedömningar. Individens akt har granskats utifrån en checklista. Den handläggare som har den huvudsakliga kontakten med individen har sedan via en enkät fått svara på ett antal frågor om individen.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för en bedömning på individnivå på ett antal områden. Individmaterialet har sedan sammanställts. Eftersom granskningen baseras på ett slumpmässigt urval av individer kan länsstyrelsen dra vissa slutsatser som gäller hela gruppen personer med psykiska funktionshinder, som har stöd från socialtjänsten. Länsstyrelsen har valt att inte dra generella slutsatser från individgranskningen.

Metod för datainsamling

Skriftligt material i form av mål och styrdokument såsom lokalt handlingsprogram, samverkansplan och idéprogram har inhämtats.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för bedömningar av verksamheten på olika områden.

4. Hur ska rapporten läsas?

Länsstyrelsen har genomfört en delgranskning av Åmåls kommuns verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. Granskningen omfattar planeringen av verksamheten, dokumentation avseende 15 personer samt enkät till tre handläggare. En delrapport som omfattar Socialstyrelsens granskning av kommunens hälso- och sjukvård på planeringsnivån bifogas huvudrapporten.

Rapporten inleds med en sammanfattande redogörelse för länsstyrelsens bedömningar och beslut. Den första delen av rapporten är en allmän beskrivning av kommunen och hur kommunen organiserat sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. I den allmänna beskrivningen ingår även uppgifter om befolkningen och förväntat antal personer med psykiska funktionshinder i kommunen.

Redovisningen av länsstyrelsens granskning och dess resultat är indelad i fem delar som berör olika områden för granskningen, se innehållsförteckning del A till E. För varje område redovisas Länsstyrelsens bedömningar från granskningen på planeringsnivån och granskningen kring enskilda individer. För varje område redovisas även Länsstyrelsens bedömningsgrunder och underlaget för varje bedömning under rubriken "Länsstyrelsens iakttagelser".

Begrepp som används i rapporten

- *Personer med psykiska funktionshinder*

Begreppet definieras utifrån Socialstyrelsens definition av psykiatrireformens målgrupp. Det är personer som lider av sådana funktionsnedsättande och så omfattande psykiska besvär att de har svårt att klara det dagliga livet och behöver stöd från socialtjänsten.

5. Beskrivning av kommunen

Hur många personer med psykiska funktionshinder har kommunen kontakt med?

I Åmåls kommun bodde 12 770 personer den 31 december 2001. Av dessa var 7 166 personer, 3 421 män och 3 745 kvinnor, mellan 18 och 64 år. Socialtjänsten hade i januari 2002 kontakt med 29 personer varav 14 män och 15 kvinnor. Ingen var av icke-nordisk härkomst. Socialtjänsten har inte kontakt med ytterligare personer som har psykiska funktionshinder och som inte har någon insats från socialtjänsten.

Socialstyrelsen har uppskattat antalet personer med psykiska funktionshinder i befolkningen som är 18 år och äldre.

Storstad: 0,96 % av befolkningen.

Övriga landet: 0,56 % av befolkningen

Totalt: 0.63 % av befolkningen

(Källa: Socialstyrelsen följer upp och utvärderar 1998:4, sid. 40.)

Om 0,56 % av Åmåls befolkning över 18 år kan antas tillhöra målgruppen innebär det enligt ovanstående beräkningar ca 40 personer. Socialtjänsten har kontakt med 29 personer med psykiska funktionshinder vilket är 73 % av målgruppen.

Hur organiserar kommunen sitt arbete för personer med psykiska funktionshinder?

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för de insatser som ges till personer med psykiska funktionshinder i Åmål. Insatser till personer med psykiska funktionshinder var då enkäten besvarades delat. Handläggning och verkställighet enligt socialtjänstlagen rymdes organisatoriskt under individ- och familjeomsorgen medan äldreomsorgen hade motsvarande ansvar för verkställigheten av LSS-beslut. LSS-handläggningen sker sedan februari 2002 i samverkan mellan Dalslandskommunerna Åmål, Dals-Ed, Färgelanda och Bengtsfors. Från och med augusti 2002 inrättades en handikappenheter i Åmåls kommun.

Vård- och omsorgsnämnden har ansvaret för hemsjukvård tom sjuksköterskenivå för personer med psykiska funktionshinder i ordinärt boende. En psykiatrisjuksköterska ansvarar för den verksamhet - Lotsen - som är en kombinerad dagverksamhet, dagsjukvård och basen för hemtjänst för målgruppen.

DEL A

Planering och uppbyggnad av verksamheter

6. Vård- och omsorgsnämndens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall genom inventering eller på annat godtagbart sätt inhämta uppgifter om antal personer med psykiska funktionshinder och deras behov. Inventeringen bör vara regelbunden och göras i samverkan med psykiatrin.

(5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 1 LSS)

Kommunen skall informera om det stöd och den service som erbjuds personer med psykiska funktionshinder. Information bör vara regelbunden samt tillräckligt bred och träffsäker.

(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som i samverkan med psykiatrin gjort en inventering under de senaste 7 åren innehållande antal personer, kön, ålder, boende och sysselsättning alternativt skaffat sig kännedom om målgruppen på annat sätt och i godtagbar omfattning.
- Kommuner som har genomfört informationsinsatser under de senaste året och använt sig av mer än en informationskanal.

Uppfyller kraven mer än väl:

- Kommuner som i samverkan med fler samarbetspartner gjort en mer omfattande inventering alternativt skaffat sig en god kännedom på annat sätt t.ex. genom brukarorganisationer.
- Kommuner som har genomfört informationsinsatser under det senaste året och använt sig av minst tre informationskanaler.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden uppfyller kraven som ställs på att skaffa sig *kännedom* om de personer med psykiska funktionshinder som finns i kommunen.

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden inte uppfyller de krav som ställs på *informationsinsatser* om socialtjänstens insatser till personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt vård- och omsorgsnämndens svar på planeringsenkäten har en inventering av målgruppen gjorts 1997. Denna inventering, som genomfördes i samverkan med psykiatrin, omfattade boende- och sysselsättningssituation för personer med psykiska funktionshinder.

Vård- och omsorgsnämnden har inte för avsikt att göra en ny inventering inom de närmaste två åren. Det har enligt enkäten inte genomförts informationsinsatser som speciellt riktas till personer med psykiska funktionshinder under det senaste året. Uppsökande verksamhet bedrivs dock kontinuerligt av kommunens psykiatrisjuksköterska och fältskötare. Brukar- och anhörigorganisationer är inte verksamma i kommunen.

7. Vård- och omsorgsnämndens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder

7.1 Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha mål för sin verksamhet på politisk nivå samt en verksamhetsplan som stöd för personal på olika nivåer i organisationen.
(5 kap. 8 § SoL, SOSFS 1998:8)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har politiska mål i skriftlig form
- Kommuner som har en skriftlig verksamhetsplan med lokal prägel och som fokuserar på frågor som har betydelse för målgruppen.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller de krav som ställs på politiska mål för verksamheten för personer med psykiska funktionshinder.
- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller de krav som ställs på en verksamhetsplan för kommunens insatser till personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

Omsorgsnämnden har i sitt svar på enkäten angivit att det finns skriftlig policy och mål på politisk nivå. Det finns enligt enkätsvaret även en skriftlig verksamhetsplan för målgruppen på ledningsnivå. Senaste verksamhetsplanen/arbetsplanen är daterad år 2000 och berör bland annat boende/boendestöd, rehabilitering, sysselsättning och samverkansfrågor. Det finns också en samverkansplan för psykiatrin i Dalsland från april 2000.

8. Vård- och omsorgsnämndens utbud av verksamheter och insatser

8.1 Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen

Aktivitetshuset Lotsen fungerar dels som öppen verksamhet/träffställe, strukturerad sysselsättning och rehabiliteringsverksamhet. Antalet platser totalt är 38 varav åtta avser rehabiliterande verksamhet med arbetsliknande inslag och tio platser strukturerad verksamhet.

8.2 Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall kunna erbjuda ett utbud av alternativa sysselsättningar som är varierat och har en tydlig inriktning mot rehabilitering. Verksamheter för sysselsättning bör innehålla mer eller mindre arbetsliknande inslag och kommunen bör regelbundet inventera möjliga arbetsplatser på orten. (3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 9 § punkt 10 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som under det senaste året har kunnat erbjuda minst tre alternativa sysselsättningsmöjligheter.

Uppfyller mer än väl kraven:

- Kommuner som under det senaste året har kunnat erbjuda ett brett och varierat utbud av sysselsättning med ”karriärmöjligheter” och som gör en kontinuerlig inventering av möjliga arbetsplatser.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på en variation i tillgången till alternativa insatser för sysselsättning.

8.3 Sammanfattande bedömning

I Åmåls kommun har 29 personer med psykiska funktionshinder insatser enligt SoL och LSS. 23 personer har SoL-insatser medan sex personer har stöd enligt LSS. Ingen av de berörda har samtidigt insatser från både SoL och LSS. En aktivt uppsökande verksamhet bedrivs i kommunen.

I planeringsenkäten bedöms att det inte finns ytterligare personer i kommunen som behöver insatser men inte har det. I handläggarenkäten efterlyser en handläggare sysselsättning för personer som är för ”bra” för dagverksamheten Lotsen men som ännu inte klarar ett skyddat arbete.

DEL B Den enskildes rättssäkerhet i handläggningsprocessen

9. Rättssäkerhet i handläggningsprocessen

9.1 Handläggning av ansökan om insatser kring boendet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om boende, boendestöd dokumenteras. (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut. (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 13 § Förvaltningslagen)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid. Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre (7 § FL, 11 kap 1 § SoL).

- För att uppfylla ställda krav skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som sökts, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9§ p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. När det gäller långtgående beslut som bostad med särskild service är det istället lämpligt att det i beslutet antecknas tid för uppföljning. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. När det gäller bostad med särskild service måste beslutet verkställas inom rimlig tid, som får bedömas från fall till fall, men bör inte överskrida tre månader.

(16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om boendestöd/hemtjänst och eventuellt andra insatser kring boendet ha verkställts inom en månad och beslutet om bostad med särskild service ha verkställts inom tre månader.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden uppfyller ställda krav på rättssäkerhet i ansökan, utredning, beslut och handläggningstid när det gäller frågan om insatser kring boendet för tio av de elva personer med psykiska funktionshinder som har någon form av boendestöd vars akter Länsstyrelsen har granskat.
- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden uppfyller ställda krav på rättssäkerhet i verkställigheten av fattade beslut, när det gäller ansökan om insatser kring boendet för samtliga av de elva personer med psykiska funktionshinder som kommunen har kontakt med.

Länsstyrelsens iakttagelser

Av de femton granskade akterna framgick att två personer bodde i gruppboende enligt LSS och en person hade korttidsplats enligt SoL. Tre personer hade ingen form av boendestöd medan åtta personer hade boendestöd i det egna hemmet. En person, som bodde i sitt föräldrahem, hade personlig assistent.

9.2 Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättningen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om sysselsättning dokumenteras. (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut.

(11 kap 1 och 5 §§ SoL, 13 § Förvaltningslagen)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid. Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre. (7 § FL, 11 kap 1 § SoL)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som sökts, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9§ p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. (16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om sysselsättning ha verkställts inom en månad.

Länsstyrelsens bedömning

Det finns inga ansökningar och utredningar om sysselsättning eftersom det inte biståndsprövas enligt socialtjänstlagen i Åmåls kommun.

Enligt 5 kap. 7 § SoL skall socialnämnden medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning. Kommunerna i landet skiljer sig åt vad gäller biståndsbedömning av den enskildes behov av sysselsättning. Länsstyrelsen tar inte ställning till frågan om sysselsättning i olika former skall biståndsbedömas eller ej. Länsstyrelsen anser att det finns behov av fortsatta diskussioner på nationell nivå. Länsstyrelsen vill dock understryka att den enskilde alltid har rätten att ansöka om bistånd och att en sådan ansökan skall utredas och prövas i sedvanlig ordning.

DEL C – Brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet

10. Vård- och omsorgsnämndens inriktning mot brukarmedverkan och brukarinflytande

10.1 Information till brukar- och anhörigorganisationer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör särskilt informera berörda brukar- och anhörigorganisationer om kommunens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder.
(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven

- Kommuner som har genomfört antingen muntliga eller skriftliga informationsinsatser under det senaste året

Uppfyller kraven mer än väl

- Kommuner som genomför regelbundna informationsinsatser under det senaste året

Länsstyrelsens bedömning

Enligt uppgift från Åmåls kommun är inte brukar- eller anhörigorganisationer för målgruppen verksamma vare sig i kommunen eller i övriga Dalsland varför det inte är möjligt att samverka i det lokala arbetet.

11. Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet

11.1 Den enskildes möjlighet till självbestämmande i stödprocessen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall vara delaktiga i utformningen av de insatser som planeras och genomförs. Den enskilde har rätt att få information om alternativa insatser och vara delaktig i planeringen och uppföljningen av dessa. Den enskilde skall också vara delaktig i det samarbete som sker mellan olika vård-, stöd- och rehabiliteringskontakter.

(1 kap. 1 § SoL, 3 kap 5 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- den enskilde helt eller delvis deltagit i planering eller uppföljning av insatser vad gäller boende och sysselsättning samt att det skall framgå av den enskildes utsagor att han varit delaktig
- den enskilde ha varit delaktig helt eller delvis i det samarbete som förekommer samt att det skall framgå av den enskildes utsagor att han känner till eller varit delaktig i detta samarbete.

Länsstyrelsens bedömning

I sex av de 15 granskade ärendena är det inte möjligt att utläsa och bedöma den enskildes delaktighet i planering eller uppföljning av stödprocessen.

Delaktighet i samarbetet med andra aktörer kan inte bedömas i tio av de 15 granskade ärendena då uppgifter om detta saknas.

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på individens delaktighet i planeringen av stödprocessen för åtta av de nio de personer för vilka Länsstyrelsen har kunnat göra en bedömning.
- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på individens delaktighet i samarbetet med andra aktörer för de fem personer för vilka Länsstyrelsen har kunnat göra en bedömning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsen har i samband med aktgranskningen kunnat konstatera att det kan vara svårt att utläsa i vilken utsträckning den enskilde har varit delaktig i planeringen och tagit del av skriftliga planer. Länsstyrelsen anser att det kan vara lämpligt att den enskilde skriver under och får ett eget exemplar av de planer som upprättas.

DEL D – Samverkan med andra berörda organisationer/myndigheter

12. Vård- och omsorgsnämndens inriktning mot samverkan och samarbete med berörda organisationer och myndigheter

12.1 Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör tillsammans med berörda organisationer/myndigheter utforma skriftliga och gemensamma mål/policy för samverkan på politisk- och ledningsnivå.

Kommunen bör tillsammans med psykiatrin utforma skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från psykiatrisk heldygnsvård samt för en samordnad och individuell planering.

(2 kap. 6 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd

Informationsöverföring och samordnad vårdplanering SOSFS 1996:32)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har gemensam mål/policy på politisk- eller ledningsnivå med psykiatrin samt skriftliga riktlinjer för samverkan med psykiatrin vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård och samordnad vårdplanering.
- Kommuner som har former för samverkan eller har en eller flera gemensamma verksamheter med annan huvudman

Uppfyller kraven mer än väl:

- Kommuner som har mål/policy med flera berörda organisationer samt skriftliga riktlinjer för samverkan med psykiatrin vid utskrivning eller permission från psykiatrisk slutenvård samt för samordnad vårdplanering.
- Kommuner som har utvecklade former för samverkan med fler berörda organisationer eller gemensamma verksamheter med flera huvudmän. Väl utvecklade samverkansformer inkluderar även samverkansformer eller gemensam verksamhet med brukar- och anhörigorganisationerna.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på gemensamma mål för samverkan med psykiatrin samt gemensamma riktlinjer med psykiatrin vad gäller utskrivning/permission från psykiatrisk heldygnsvård och gemensamma riktlinjer för en samordnad planering för enskilda individer.

Länsstyrelsens iakttagelser

Samverkansarbete har bedrivits kring psykiatrireformens målgrupp under många år i Dalsland i olika grupperingar. I Åmål bedrevs ett projekt för att förbättra livsvillkoren för psykiskt funktionshindrade i Åmåls kommun 1996-1999. Projektet har under tiden anslutits till SPRI:s nationella projekt ”Rehabiliteringsprocessen för personer med psykisk funktionsnedsättning”. Projektet har byggt på en samverkan mellan kommunal psykiatri, regionspsykiatri, socialtjänst, försäkringskassa och arbetsförmedling/AMI.

Vård- och omsorgsförvaltningen och psykiatriska öppenvårdsteamet i Åmål utarbetade 1998 tillsammans med ett lokalt handlingsprogram för att förbättra livsvillkoren för psykiskt funktionshindrade i Åmåls kommun.

12.2 Samarbete kring enskilda individer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få helheten av sina behov uppmärksammade. Insatser mellan olika aktörer bör samordnas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Handläggaren vid socialtjänsten bör uppmärksamma behoven i sin helhet, känna till den enskildes övriga centrala vård- och rehabiliteringsinsatser samt verka för en samordning både vad gäller planering och uppföljning av insatser.
(3 kap. 5 § SoL, 14 § punkt 7 LSS, SOSFS 1996:32 (M))

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- den enskildes kontakter med psykiatri samt annan/andra centrala vård- eller rehabiliteringskontakter vara kända av ansvarig handläggare. Kända kontakter bör motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- det finnas samarbete med psykiatri eller med någon annan av den enskildes centrala vård- och rehabiliteringskontakter. Samarbetet skall motsvaras av den enskildes egna utsagor om det samarbete han eller hon själv önskar och känner till.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på att känna till individens centrala vård- och stödkontakter för samtliga personer med psykiska funktionshinder vars akter Länsstyrelsen har granskat.
- Länsstyrelsen bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller ställda krav på samarbete med individens centrala vård- och stödkontakter för de personer där samverkan behövs

DEL E – Kvalitetssystem och personalens kompetensutveckling

13. Vård- och omsorgsnämndens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling

13.1 Kvalitetssystem för kommunens sociala verksamhet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha ett system för kvalitetsutveckling som gäller det sociala arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

(3 kap. 3 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har ett sådant kvalitetssystem

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden inte uppfyller ställda krav på ett dokumenterat kvalitetssystem.

14. Personalens kompetensutveckling

14.1 Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall ha en plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.

(SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har en skriftlig plan för personalens kompetensutveckling.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden inte uppfyller ställda krav på en plan för kompetensutveckling av personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

I planeringsenkäten uppges att kommunen inte har någon särskild plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.

14.2 Handläggarnas tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Handläggare som är ansvariga för att bedöma personer med psykiska funktionshinderns behov och besluta om insatser bör därför ha möjlighet till regelbunden vägledning, handledning och fortbildning.

(3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- ansvariga handläggare ha tillgång till en regelbunden vägledning eller handledning
- ansvariga handläggare ha tillgång till fortbildning i arbetet eller anse att de har en tillräcklig utbildning för sina nuvarande arbetsuppgifter

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att socialnämnden inte uppfyller ställda krav på att handläggare som arbetar med personer med psykiska funktionshinder erbjuds handledning och vägledning.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

